

ת"פ 754/12/14 - מדינת ישראל נגד ניצה חכמון, דורית נחום, נטליה משה, פרידה שמעונוביץ - נשפטה, שימרית שם טוב, יפעת חכמון, סוזי תרשיש - נשפטה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 754-12-14 מדינת ישראל נ' חכמון ואח'

926-12-14

לפני כב' השופט ד"ר שאול אבינור

המאשימה:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד שלי קוטין
פרקליטות מחוז תל-אביב (פלילי)

נגד

הנאשמות:

1. ניצה חכמון
- ע"י ב"כ עו"ד נעמה אלחדד
2. דורית נחום
- ע"י ב"כ עו"ד דניאל כפיר
3. נטליה משה
- ע"י ב"כ עו"ד נעמה אלחדד
4. פרידה שמעונוביץ - נשפטה
5. שימרית שם טוב
- ע"י ב"כ עו"ד דניאל חקלאי
6. יפעת חכמון
- ע"י ב"כ עו"ד נעמה אלחדד
7. סוזי תרשיש - נשפטה

גזר דין

(נאשמות 1, 2, 3, 5 ו-6)

רקע כללי והשתלשלות ההליכים המשפטיים בתיק:

א.

1. נאשמות 1, 2, 3, 5 ו-6 (להלן ביחד - הנאשמות) הורשעו לפניי בעבירות של תקיפה סתם (ריבוי עבירות), לפי הוראות סעיף 379 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין). ההרשעה ניתנה על יסוד הודאת הנאשמות בעובדות כתבי האישום המתוקנים, אשר הוגשו במסגרת הסדרי טיעון דיוניים

ללא הסכמות לעניין העונש.

2. כתב האישום המקורי הוגש נגד שבע הנאשמות שבכותרת, אשר היוו את צוות גן הילדים "גן ניצנים" בשדרות ירושלים בחולון (להלן - הגן). נאשמת 1 היתה הבעלים והמנהלת של הגן ונאשמות 2-7 שימשו כצוות הגננות והסייעות בגן (נאשמת 6 הינה בתה של נאשמת 1). מתוקף תפקידיהן אלה היו הנאשמות אחראיות על צרכי בריאותם, חינוכם ושלומם של הקטינים.

בגן שהו בזמנו כ-65 תינוקות ופעוטות, בגילאי 3 חודשים ועד 4 שנים, שחולקו לשלוש כיתות שונות: תינוקיה, פעוטון ובוגרים (להלן - הקטינים). בתקופה הרלוואנטית לכתב האישום, בין יום 20.7.14 לבין יום 6.8.14, שהו הנאשמות והקטינים בלופט ברחוב סוקולוב בחולון - אליו עבר הגן באותה העת - וזאת בשל הצורך לשהות במרחב ממוגן במהלך מבצע "צוק איתן".

על פי הנטען בעובדות כתב האישום, בתקופה הרלוואנטית תקפו הנאשמות את הקטינים בהזדמנויות רבות; והכל בדרך של דחיפות, הטחות, משיכות, גרירות ומכות אחרות - כל נאשמת בהתאם לעובדות הספציפיות המיוחסות לה בכתב האישום. יש לציין בהקשר זה, כי התשתית הראייתית, שעליה בוסס כתב האישום, עיקרה בסרטונים אשר תיעדו את שהתחולל בלופט.

3. הדיון בתיק החל במוקד ולאחר מכן הועבר לשמיעת הראיות לפניי. הנאשמות העלו מספר טענות מקדמיות, שנדחו ברובן (ר' החלטת כב' סגן הנשיא, השופט צ' עוזיאל, מיום 15.4.15 והחלטתי מיום 17.2.16).

4. הטענות המקדמיות לפניי כללו שתי טענות עיקריות:

האחת, טענה להגנה מן הצדק נוכח מחדלים-נטענים של הרשויות בכך שאפשרו את העברת הגן ללופט - על התנאים הבלתי סבירים ששררו בו - וכן אי-חקירה בדיעבד כיצד קרה הדבר.

השנייה, טענה לפגם בניסוח כתב האישום, בכך שהנאשמות הואשמו לפי סעיף חיקוק שהינו בלתי מתאים בנסיבות העניין (הנאשמות הואשמו בכתב האישום המקורי בעבירות לפי הוראות סעיף 382(ב)(2) לחוק העונשין).

הטענה לקיומה של הגנה מן הצדק נדחתה; והכל כאמור בהחלטה מיום 17.2.16 (ר' גם בפסקה 51 להלן). יחד עם זאת, הטענה בעניין פגם בניסוח כתב האישום התקבלה ובית המשפט הורה על תיקון הוראת החיקוק, שלפיה הואשמו הנאשמות, לעבירה של תקיפה סתם לפי הוראות סעיף 379 לחוק העונשין. גם בכתבי האישום המתוקנים, שהוגשו במסגרת הסדרי הטיעון, מואשמות הנאשמות לפי הוראת חיקוק זו.

5. התיק נקבע לשמיעת הראיות. ואולם, במועד הראשון שנקבע לשמיעת הראיות הודיעו ארבע מהנאשמות (נאשמות 1, 3, 5, ו-6) כי הגיעו להסדרי טיעון עם המאשימה, ונאשמת נוספת - נאשמת 2 - הודיעה כי היא מצויה במשא ומתן מתקדם עם המאשימה. שמיעת הראיות החלה אפוא רק בעניין של נאשמות 4 ו-7, אך בסופו של דבר גם נאשמות אלה ערכו הסדרי טיעון עם המאשימה.

הסדרי הטיעון בעניין של הנאשמות דנא היו דיוניים בלבד ולא כללו הסמכות לעניין העונש; כאשר המאשימה הודיעה מפורשות כי עמדתה הינה למאסר בפועל ממש (בהסדר בעניינה של נאשמת 2 אף צוין כי המאשימה תעתור לעונש של 18 חודשי מאסר בפועל). בנסיבות אלה - וכאשר בית המשפט נעתר לבקשת הצדדים להורות על קבלת תסקירי שירות המבחן בעניין הנאשמות דנא - הופרד הדיון בעניין של נאשמות 4 ו-7 מהדיון בעניין של הנאשמות דנא.

6. כאמור, בסופו של דבר גם נאשמות 4 ו-7 ערכו הסדרי טיעון עם המאשימה, אשר להבדיל מהסדרי הטיעון עם הנאשמות דנא כללו גם הסכמות לעניין העונש. בעניינה של נאשמת 7, שדינה נגזר ראשונה, ההסכמה היתה לעתירה למאסר מותנה ולהתחייבות גרידא. בעניינה של נאשמת 4, ההסכמה כללה גם עתירה להשתת עונש של מאסר בפועל לתקופה של ארבע חודשים, אשר ירוצה בדרך של עבודות שירות.

ב"כ המאשימה נימקה את ההסכמות האמורות בחלקן הקטן יחסית של נאשמות 4 ו-7 בפרשה וכן בשיתוף הפעולה מצידן בעת חקירת הפרשה. בעניינה של נאשמת 7 אף הוטעם חלקה ה"דומיננטי" בעצם חשיפת הפרשה. בנסיבות אלה החליט בית המשפט לכבד את הסכמות הצדדים וגזר את העונשים בהתאם (ר' בגזר דינה של נאשמת 7 מיום 11.7.16, ובגזר דינה של נאשמת 4 מיום 6.10.16).

7. בטרם שמיעת הטיעונים לעונש עתרו ב"כ הנאשמות לקבלת חוות דעת מטעם הממונה על עבודות השירות בדבר התאמתן של הנאשמות לריצוי עונש של מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות, תוך שהבהירו כי ידוע לנאשמות שאין בעצם קבלת חוות דעת כאמור משום קביעה כלשהי לעניין העונש. בית המשפט נעתר לבקשה זו, כאשר בהחלטה נקבע שאין בקבלת הבקשה משום קביעה באשר לעונשים הראויים בפרשה דנא - שעליהם יחליט בית המשפט רק לאחר שמיעת מלוא הראיות והטיעונים לעונש - ועל כן אין הנאשמות רשאיות לפתח ציפיות בהקשר זה (ר' בפרוטוקול, עמ' 60). בחוות הדעת שנתקבלו נמצא, כי כל הנאשמות מתאימות לריצוי עונש של מאסר בדרך של עבודות שירות.

8. עוד יש לציין, להשלמת תיאור רקע הדברים, כי נגד כל הנאשמות דנא הוגשה תובענה נזיקית בבית משפט השלום בראשון-לציון (ת.א. 29640-10-16 פלוני ואח' נ' חכמון ואח'; להלן - התובענה האזרחית), בגובה סמכותו העניינית של בית משפט השלום. על פי מה שנמסר במהלך הטיעונים לפניי, התובענה האזרחית מצויה כעת בהליכי גישור.

ב. תסקירי שירות המבחן:

9. תסקירי שירות המבחן, שהוכנו בעניינן של כל הנאשמות, מפרטים בהרחבה את הרקע האישי והמשפחתי שלהן, את נסיבות העבירות שבגינן הורשעו ואת הרקע לביצוען, וכן כוללים הערכות בדבר הסיכון לעבריינות חוזרת מהנאשמות וסיכויי שיקומן.

ככלל, שירות המבחן התרשם כי מדובר בנאשמות נורמטיביות, ללא כל עבר פלילי (לנאשמת 1 נמצא רישום קודם אחד בגין עבירת תכנון ובניה) וללא דפוסי התנהגות עברייניים, שגם אין בעלות עמדות הנותנות לגיטימציה לשימוש באלימות כלפי ילדים. על רקע זה העריך שירות המבחן כי הסיכון להישנות התנהגות אלימה מצד הנאשמות הינו נמוך.

שירות המבחן התרשם עוד, כי הנאשמות מתקשות להתמודד באופן כן ופתוח עם משמעותם העמוקה של מעשיהם - כנראה בשל הפער בין מעשים אלה לבין מכלול חייהן - ולגלות אמפתיה עמוקה כלפי הקטינים והוריהם; הגם שבמישור זה נתגלו הבדלים מסוימים בגישותיהן של הנאשמות השונות.

10. עוד יש לציין כי הנאשמות הדגישו, בשיחותיהן עם שירות המבחן, את התקופה המתוחה שבה בוצעו העבירות, תקופת מבצע "צוק איתן", וכן את התנאים הקשים ששררו בגן בעת שהועבר ללופט. לדבריהן, בלופט נוצרו תנאי לחץ וצפיפות קיצוניים, שכן לא היתה בו אפשרות לשמור על הפרדה בין כיתות הגן והקטינים נאלצו לשהות במהלך כל היום בחלל אחד משותף וקטן, שלא היה מתאים ומספק.

חלק מהנאשמות גם סיפרו על הביקורת החברתית הקשה - לרבות בדרך של ביוש והשפלה ברשתות החברתיות - שאותה ספגו בעטיה של הפרשה.

11. לגבי מרבית הנאשמות המליץ שירות המבחן על העמדתן במבחן, לצורך שילובן בהליכים טיפוליים-שיקומיים. בנוסף, במישור העונשי המליץ שירות המבחן - בהתחשב במכלול נסיבות העניין - להסתפק בעניין של כל הנאשמות בענישה של מאסר בפועל שניתן לרצותו בדרך של עבודות שירות, וזאת לצד ענישה מרתיעה של מאסר מותנה.

להלן נתייחס, בתמצית, לנסיבות הרלוואנטיות ולהמלצות הקונקרטיות בהתייחס לכל אחת מהנאשמות.

(1) נאשמת 1:

12. נאשמת 1, ילידת 1961 כבת 56 כיום, נשואה ואם לילדים בוגרים (שני בנים ובת, שהינה נאשמת 6), וכן סבתא לנכדים. כיום מתפרנסת נאשמת 1 מעבודה כמוכרת בחנות בגדים.

לאחר נישואיה בגיל צעיר החלה נאשמת 1 לעבוד כסייעת בתחום החינוך לגיל הרך. לאחר שנות עבודה ממושכות פנתה נאשמת 1 ללימודי הסמכה לגננות ולאחר סיום לימודיה, לפני כ-15 שנים, פתחה וניהלה את הגן דנא. בעקבות הגשת כתב האישום סגרה נאשמת 1 את הגן.

בנסיבות עניינה של נאשמת 1 המליץ שירות המבחן, מעבר להמלצותיו במישור העונשי, גם על העמדת נאשמת 1 במבחן על מנת לשלבה בהליך טיפולי.

(2) נאשמת 2:

13. נאשמת 2, ילידת 1957 כבת 60 כיום, נשואה ללא ילדים. אמה של נאשמת 2 נפטרה לפני מספר שנים ואביה, כבן 84 כיום, ניצול שואה שנאשמת 2 מעורבת מאוד בטיפול בו ומסייעת לו.

לאורך השנים עסקה נאשמת 2 בעיקר בטיפול בילדים ובעשרים השנים האחרונות שימשה כגננת במסגרות שונות. מאז הגשת כתב האישום נאשמת 2 אינה עובדת. עקב הגשת כתב האישום חוות נאשמת 2 בוושה וגם ביקורת קשה, בעטיים הגיעה לרמות חרדה גבוהות שבעטיים פנתה לטיפול פסיכותרפוי.

בעניינה של נאשמת 2 התרשם שירות המבחן מהטיפול אותו היא עוברת, על רקע רמה גבוהה של הכרת אשמה והכאה על חטא, לרבות במישור האמפתי. לפיכך המליץ שירות המבחן, מעבר להמלצותיו במישור העונשי, גם על העמדת נאשמת 1 במבחן.

(3) נאשמת 3:

14. נאשמת 3, ילידת 1974 כבת 42 כיום, נשואה ואם לבן קטין. נאשמת 3 עלתה ארצה מבולגריה בשנת 1999, ומשנת 2009 ועד שנת 2014 עבדה כסייעת בגן דנא. כיום עובדת נאשמת 3 כפקידת הזמנות בחברה. הוריה של נאשמת 3 מתגוררים בחו"ל וכך גם אחיה.

כמו לגבי יתר הנאשמות, גם בעניין נאשמת 3 לא התרשם שירות המבחן מדפוסי אלימות מושרשים. עם זאת, שירות המבחן התרשם מנוקשות מחשבתית וניתוק רגשי, שכנראה באו לידי ביטוי בתקופה בה עבר הגן ללופט והכאוס שרר בו.

בנסיבות אלה לא הומלץ בעניינה של נאשמת 3 על העמדה במבחן. יחד עם זאת, במישור העונשי ההמלצות היו זהות לאלה שניתנו ביחס לשאר הנאשמות.

(4) נאשמת 5:

15. נאשמת 5, ילידת 1983 כבת 34 כיום, נשואה ללא ילדים. על פי מה שמסרה לשירות המבחן, ילדותה היתה לא פשוטה. לדבריה שירתה בשירות לאומי - לאחר שלא גויסה בשל אי התאמה - ולאחר מכן עבדה בעיקר כסייעת בגני ילדים פרטיים. לאחר הגשת כתב האישום הפסיקה לעבוד ובאמצע שנת 2016 החלה לעבוד כקופאית במרכול. נאשמת 5 ציינה עוד, כי בשנים האחרונות היא עוברת טיפולי פוריות.

שירות המבחן התרשם, כי נאשמת 5 נעדרת משאבים נפשיים וקוגניטיביים להתמודדות ובחינה מעמיקה של מצבה. בנסיבות אלה לא הומלץ בעניינה של נאשמת 5 על העמדה במבחן, הגם שבמישור העונשי ההמלצות היו זהות לאלה שניתנו ביחס לשאר הנאשמות.

(5) נאשמת 6:

16. נאשמת 6, ילידת 1982 כבת 35 כיום, גרושה ואם לשלושה ילדים קטינים. עד לתקופה הרלוואנטית לכתב האישום עבדה נאשמת 6 כשמונה שנים בתור סייעת בגן, אותו כאמור ניהלה אמה (נאשמת 1).

נאשמת 6 נישאה בגיל 21 ונולדו לה שני ילדים. לאחר 11 שנים התגרשה נאשמת 6. מקשר זוגי נוסף, שהחלה בשלב מאוחר יותר, נולדה בתה הקטנה, כבת שנתיים כיום. נאשמת 6 סיפרה, כי בעקבות הגשת כתב האישום נפרד ממנה בן הזוג ואף תבע משמורת מלאה על הבת; והכל תוך ניצול-לרעה של מצבה הקשה עקב הפרשה. בנסיבות עניינה של נאשמת 6 המליץ שירות המבחן, מעבר להמלצותיו במישור העונשי, גם על העמדתה במבחן על מנת לשלבה בהליך טיפולי. בהיבט העונשי ציין שירות המבחן את מצבה המשפחתי המורכב של נאשמת 6 ותלותם של ילדיה בה, כאשר שני ילדיה הגדולים יותר - אף הם קטינים - אינם מצויים בקשר קרוב עם אביהם.

ג. עיקר הראיות לקביעת העונש:

(1) הראיות מטעם המאשימה:

17. כראיות לקביעת העונש הגישה ב"כ המאשימה את כל הסרטונים, שצולמו בלופט בתקופה הרלוואנטית לכתב האישום, וכן טבלה פרטנית, המתארת את המקרים הספציפיים מושא כתבי האישום המתוקנים תוך הפנייה לסרטונים הרלוואנטיים (הוגשו וסומנו ע/1).

18. בנוסף, ב"כ המאשימה זימנה כעדים לעונש שלושה הורים של קטינים, ששהו בגן בתקופה הרלוואנטית (להלן ביחד - ההורים). ההורים סיפרו, כולם, על התחושות הקשות שהתעוררו אצלם עת נחשפו לסרטונים ובהם תיעוד מעשי אלימות כלפי ילדיהם: החל מהתדהמה שאחזה בהם, כשהבינו שילדיהם הפעוטים חוו אלימות דווקא במקום בו הם היו אמורים להיות מוגנים מאלימות ודווקא מצד הנאשמות שהיו אמונות על הטיפול בהם ועל שלומם; וכלה בתחושות אשם, על כך ששלחו את ילדיהם

דווקא לגן זה.

19. ההורים הוסיפו והדגישו היבטים שונים, כלהלן:

גב' **מ ש** - סיפרה כי בתה, ששהתה בגן בתקופה הרלוואנטית, היתה פעוטה בת 18 חודשים בלבד וממילא לא היתה מסוגלת לספר או להתלונן אודות מה שאירע בגן (ר' בפרוטוקול, עמ' 61 שורה 26).

מר **ע ל** - סיפר כיצד לאחר שבנו (אחד משניים ששהו בגן) דיבר על "עונש חזק" מנאשמת 2 הוא פנה לנאשמת 1, אך זו דחתה אותו בקש ואף טענה שבנו עושה מניפולציות. יתר על כן, לאחר הגשת התלונה נאמר למר ל שהוא אבא נקמן, אשר אינו יודע איך להתמודד עם בעיותיו של בנו (שם, עמ' 62 שורה 20 ואילך).

מר **א ס** - הדגיש כי עד שלא נחשף לסרטונים עצמם, רצה להאמין שדבר לא קרה ומדובר בסיפורי גוזמאות גרידא. עוד הוסיף מר ס, כי הוא אינו מאחל לאף הורה לראות את ילדיו במצב דברים שכזה (שם, עמ' 63 שורה 17 ואילך).

(2) הראיות מטעם נאשמות 1, 3 ו-6:

20. ב"כ נאשמות 1, 3 ו-6 (להלן לשם קיצור - עו"ד אלחדד) הגישה מספר ראיות לקביעת העונש, כלהלן:

ס/1 - ריכוז קטעים מהסרטונים ע/1, שמלמדים לשיטת עו"ד אלחדד על כך שהתנהגות מרשותיה עם הקטינים היתה גם חיובית.

ס/3 - תעודה רפואית בעניין מחלת פרקינסון, שממנה סובל בעלה של נאשמת 3.

ס/4 - ריכוז פרסומים באינטרנט וברשתות החברתיות בעניין הפרשה דנא. כל הנאשמות שלפני מופיעות בפרסומים עם שמותיהן ואף תמונותיהן, בליווי תגובות מצד הגולשים. חלק מהתגובות הן ענייניות, אך חלקן מתבטא בקריאות להחרמה, בהטחת עלבונות קשים ואף באיחולי ייסורים חמורים ומיתות שונות ומשונות.

21. בנוסף, מטעמה של נאשמת 1 העיד אחד מבניה, שהינו חולה במחלה קשה. העדות ניתנה בדלתיים סגורות ובה סיפר הבן על הייסורים הקשים אותם הוא עובר עקב מחלתו. הבן הוסיף וסיפר על הטיפול והתמיכה המסורים של אמו, נאשמת 1, ועל תלותו הרבה בה (ר' בפרוטוקול, עמ' 64 שורה 12 ואילך).

(3) הראיות מטעם נאשמת 2:

22. ב"כ נאשמת 2 הגיש קלסר עב כרס (הוגש וסומן ס/5), הכולל בין השאר מסמכים בעניין מצבה הבריאותי והנפשי של נאשמת 2, לרבות חוות דעת פסיכיאטרית, וכן פרסומים מתוך רשתות חברתיות ומכתבי הערכה שקיבלה נאשמת 2. בנוסף, כמו עו"ד אלחדד, אף ב"כ נאשמת 2 הגיש ריכוז קטעים מהסרטונים ע/1, בליווי הפניות (הוגשו וסומנו ס/6).

23. במסגרת האמורה הוגש מכתבה של גב' **רבקה אלטמרק**, עובדת סוציאלית קלינית המטפלת בנאשמת 2, שאף העידה לפניי (ר' בפרוטוקול, עמ' 65 שורה 23 ואילך). גב' אלטמרק סיפרה בעדותה

על היכרותה עם נאשמת 2, מזה כשנה ויותר, לאחר שנאשמת 2 פנתה מיוזמתה לטיפול נפשי בשל מצוקות וחרדות קשות. עוד ציינה גב' אלטמרק את הקשיים הנפשיים של נאשמת 2 בעקבות הפרשה והשלכותיהם על בריאותה ועל חייה, לרבות חששות נאשמת 2 ממפגשים עם אנשים שאולי יזהו אותה בעקבות הפרסומים על הפרשה.

בנוסף סיפרה גב' אלטמרק על החרטה ותחושות האשמה מצידה של נאשמת 2, על ההשלכות הקשות ביותר שעלולות להיות לעונש של מאסר בפועל בעניינה, ועל רצונה של נאשמת 2 לערוך תיקון ולשוב לתפקוד נורמטיבי.

24. מטעם נאשמת 2 העידו גם מספר עדי אופי:

מר **אריה שלזינגר** - אביה של נאשמת 2, אשר סיפר על העזרה הרבה שהוא מקבל ממנה. מר שלזינגר ציין כי כיום הינו בן 84 שנים, אלמן הסובל ממגבלות שונות ועל כן תלוי מאוד בעזרתה של נאשמת 2 (ר' בפרוטוקול, עמ' 67 שורה 7 ואילך).

מר **ישי נחום** - בעלה של נאשמת 2, סיפר על חייהם הנורמטיביים והדגיש את הקשיים והמצוקה בהם נתקלה נאשמת 2 בעת שנדרשה לעבוד בלופט. לדבריו, נאשמת 2 אף ביקשה לעזוב את העבודה, אך הוא זה ששכנע אותה להישאר ועל כך הוא חש אשמה. עוד טען מר נחום, כי כיום נאשמת 2 אינה מסוגלת לצאת ולעבוד (ר' שם, שורה 17 ואילך. דברים שכתב העד הוגשו וסומנו ס/2).

מר **דור קציר** - חבר, סיפר על משבר אישי קשה וטראומטי, שאותו חווה בשנת 2015 ושבעקבותיו הגיע למצב אובדני ממש. לדברי מר קציר, נאשמת 2 נחלצה לעזרתו ובזכות עזרתה יוצאת הדופן הוא הצליח להשתקם ולשוב למסלול חיים תקין (ר' שם, עמ' 69 שורה 2 ואילך).

ד. עיקר הטענות לעונש:

(1) עיקר טיעוני ב"כ המאשימה:

25. ב"כ המאשימה הדגישה בטיעוניה את חומרתה חסרת התקדים של הפרשה דנא, הן מבחינת היקף המעורבים בה - כל צוות הגן, מחד גיסא, ו-65 קטינים רכים בשנים, מאידך גיסא - הן מבחינת כמות מקרי התקיפה המדוברים, והן מבחינת משך התקופה, של כמעט שלושה שבועות.

מדובר אפוא - כך לטענת ב"כ המאשימה - בפרשה בה ישנה חשיבות ציבורית רבה להיבט ההרתעת, שכן גם אם הפסיקה עד עתה לא הענישה בחומרה יתירה עבירות שבוצעו על-ידי גננות, פרשה זו הינה מקרה הולם ומתאים להעלאת רף הענישה. זאת, על מנת שתדע כל גננת וסייעת כי אם תנקוט באלימות כלפי פעוטות היא לא תוכל להימלט בענישה מקלה של שירות לתועלת הציבור אלא יהיה צפוי לה עונש ממשי של מאסר בפועל, מאחורי סורג ובריח.

26. ב"כ המאשימה עמדה על הנסיבות בהן נחשפה הפרשה, בפניה של נאשמת 7 להורי הקטינים והזהרתם מהאלימות שננקטה בגן, וזאת לאחר שפנייתה בעניין זה לנאשמת 1 נותרה ללא מענה. לאחר שההורים פנו לנאשמת 1 התקיימה אסיפה בגן, שבמהלכה עמדה נאשמת 7 על דעתה והטיחה דברים בנאשמת 2. רק בעקבות דברים אלה הודיעה נאשמת 2 כי ברצונה להתפטר, ומכאן שאין לקבל את טענת נאשמת 2 כאילו רצון זה נבע מהתנאים ששררו בלופט או כצעד של נטילת אחריות. יתר על כן,

בעקבות האסיפה האמורה נזכרו ההורים שישנן מצלמות בלופט ונגשו לבחון את סרטי הצילום, וכך נחשפה הפרשה במלואה.

27. ב"כ המאשימה ביקשה לדחות את טענות הנאשמות, שלפיהן העבירות נעברו על רקע תנאי הלחץ של מבצע "צוק איתן" והתנאים הבלתי נסבלים ששררו בלופט. **ראשית**, והדברים רלוואנטיים במיוחד לנאשמת 1, בעלת הגן, לא היתה כל חובה על מי מהנאשמות לעבור ולעבוד בלופט, וניתן היה גם לסגור את הגן לתקופת המבצע; חרף הקשיים הלא מבוטלים שהיו כרוכים בכך. **שנית**, אם הבחינו הנאשמות או מי מהן כי הסיטואציה היא שאמנם השפיעה עליהן לרעה, בוודאי שהיתה עליהן חובה להפסיק את הסיטואציה. ב"כ המאשימה הדגישה, בהקשר זה, כי לא מדובר במקרים חד פעמיים, או בתקופה קצרה של יום או יומיים. יתר על כן, לכל אחת מהנאשמות היתה אפשרות מלאה לעזוב ולצאת בכל יום ובכל שעה; ודווקא העובדה כי מדובר בגננות או סייעות מנוסות מבליטה את חומרת התנהגותן.

28. לשיטת ב"כ המאשימה, החומרה המיוחדת בפרשה דנא נובעת גם מהמעורבות של כל צוות הגן בביצוע העבירות, כאשר נוצרה בו מעין "תרבות ארגונית" שבה הקטינים סובלים מהזנחה ומאלימות. מכאן, שמעבר לחומרה העקרונית שבביצוע עבירות אלימות נגד קטינים, על-ידי מי שאמונים על שלומם של אותם ילדים, במקרה דנא ישנה חומרה נוספת הנובעת מכך שאלימות הפכה למעין "שגרת יום" בגן.

29. ב"כ המאשימה התייחסה באופן פרטני להתנהגויותיהן ולחלקן של כל אחת מהנאשמות בביצוע העבירות - בהתאם לעובדות כתבי האישום המתוקנים שבהן הן הודו והפירוט בטבלה ע/1 - כלהלן:

נאשמת 1, בעלת הגן - 15 מקרים בקירוב. מקרים אלה כוללים הכאה של קטינה בראש, דחיפה כדי שתשכב לישון, משיכה בידיים ורגליים של קטינים כשהם שוכבים על מזרון, גרירה, דחיפה של קטינה, הכאה פעמיים על פיה של קטינה אחרת.

נאשמת 2, הוותיקה בנשות הצוות והגננת הראשית - 120 מקרים בקירוב. מקרים אלה כוללים צביטה של קטינים, הכאה של קטינים על חלקים שונים, הכאה של קטין באפו, זריקת צעצועים ודחיפה באמצעות קופסאות צעצועים, הכאה בראש, הטחה על קיר, דחיפה של הקטינים כך שראשם התנגש אחד בשני, משיכות בשיער; ומקרים רבים נוספים.

נאשמת 3 - 9 מקרים בקירוב.

נאשמת 5 - 20 מקרים, הכוללים משיכה בחוזקה בידיהם של הקטינים, טפיחות עוצמתיות על גבם, הטחתם לעבר המזרונים ודחיפת ראשיהם בחוזקה למזרנים כדי שירדמו.

נאשמת 6, בתה של נאשמת 1 - 15 מקרים בקירוב. מקרים אלה כוללים הקמה של הקטינים ממזרונים עליהם ישנו בדרך של משיכה מהידיים והרגליים, אחיזה בחוזקה בידם של הקטינים כדי להזיזם ממקום למקום. באחד המקרים - שהינו החמור ביותר לשיטת ב"כ המאשימה - מדובר בדריכה על ראשו של אחד הקטינים.

30. באשר לקביעת מתחם העונש ההולם טענה ב"כ המאשימה, תחילה, כי מדובר באירוע עברייני אחד בלבד, כמשמעות המונח "אירוע" בהוראות סעיף 40ג לחוק העונשין. לעניין הערכים החברתיים, שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשמות, טענה ב"כ המאשימה כי מדובר בערכים של הגנה על גופם ושלומם של פעוטות. פעוטות אלה מהווים "חוליה חלשה" בחברה, והפגיעה בערכים החברתיים מתעצמת כאשר הפוגעות הן דווקא אלה שהיו אמורות להגן על גופם ושלומם של אותם פעוטות.

31. ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה בה נגזרו עונשים חמורים של מאסר בפועל, מאחורי סורג וברית, על גננות או מטפלות בפעוטות. זאת, גם כאשר דובר - כבעניינו - בנאשמות נורמטיביות שעברן נקי מרוב אשר שירות המבחן המליץ להקל עמן. בין השאר הפנתה ב"כ המאשימה לע"פ 5986/08 **כחלון נ' מדינת ישראל** (10.11.08) (להלן - מקרה **כחלון**). באותו מקרה נגזר על נאשמת-גננת, שניהלה גן ילדים והורשעה בעבירות של תקיפה והתעללות בקטין או חסר ישע, עונש מאסר בפועל לתקופה של 18 חודשים, וזאת לצד מאסר מותנה ופיצויים.

רובם ככולם של התקדימים המחמירים, אליהם הפנתה ב"כ המאשימה, עניינם - שלא כבעניינו - בעבירות של התעללות. ואולם, כך לטענת ב"כ המאשימה, הגם שבעניינו מדובר בעבירות של תקיפה סתם בלבד, כאשר אין מחלוקת שלקטינים לא נגרמו נזקים פיזיים, עדיין יש לבחון את מכלול הנסיבות שלרקען בוצעו העבירות. מכלול זה הינו - כך לגישת ב"כ המאשימה - דומה מאוד למקרים החמורים שאליהם הפנתה.

32. באופן קונקרטי, לרקע כל טיעוניה, עתרה ב"כ המאשימה לקביעת מתחמי עונש הולמים ולגזירת העונש במרכזם של מתחמים אלה, כלהלן:

בעניין של **נאשמות 1 ו-2** - מתחם עונש הולם בין עונש של 12 חודשי מאסר בפועל לבין עונש של 24 חודשי מאסר בפועל, ולגזירת עונשן באמצע מתחם זה, דהיינו: 18 חודשי מאסר בפועל.

בעניינה של נאשמת 1 הדגישה ב"כ המאשימה את תפקידה כבעלים ומנהלת של הגן ואת אחריותה הנגזרת מכך. בעניינה של נאשמת 2 התמקדה ב"כ המאשימה בריבוי המקרים ובוותק המקצועי הרב של נאשמת זו.

בעניינה של **נאשמת 6** - מתחם עונש הולם בין עונש של 8 חודשי מאסר בפועל לבין עונש של 18 חודשי מאסר בפועל.

ב"כ המאשימה ציינה כי מבחינת מספר המקרים עניינה של נאשמת 6 אמנם אינו שונה מהותית מעניין של נאשמות 3, 4 ו-5, אך נוכח חומרת מקרה הדריכה הנ"ל, מדובר בהתנהגות שמחייבת - כך לעתירתה - הטלת מאסר בפועל.

בעניין של **נאשמות 3 ו-5** - מתחם עונש הולם בין עונש של מספר חודשי מאסר בפועל, שניתן לרצותו בדרך של עבודות שירות, לבין עונש של 12 חודשי מאסר בפועל.

לשיטת ב"כ המאשימה, עניין של נאשמות אלה הינו דומה לעניינה של נאשמת 4 ועל כן עתרה לגזירת עונש של מספר חודשי מאסר בפועל, לריצוי בדרך של עבודות שירות, "פחות או יותר" כפי שנקבע בעניינה של נאשמת 4.

(2) עיקר טיעוני עו"ד אלחדד:

33. עו"ד אלחדד פתחה את טיעוניה בהסתייגות מטיעוני ב"כ המאשימה בשני מישורים:

ראשית, הרקע העובדתי לו טענה ב"כ המאשימה באשר לדרך שבה נחשפה הפרשה. רקע זה אינו מופיע בעובדות כתב האישום, הנאשמות לא הודו בו וממילא לא הוכח. יתר על כן, עצם העובדה שנאשמת 1 אמנם קיימה אסיפה בעקבות תלונות מצד ההורים דווקא מצביעה על התייחסות בכובד ראש מצידה. עוד טענה עו"ד אלחדד, בהקשר זה, כי לא ניתן לומר שהפרשה דנא נחשפה עקב קיומה של מצלמה נסתרת. גם במבנה הגן המקורי היו מצלמות וגם בלופט - כך לטענת עו"ד אלחדד - היה

ידוע לנאשמות על קיומן של מצלמות.

שנית, טיעון ב"כ המאשימה לפיו הנאשמות (כביכול) נאחזות בנסיבות מבצע "צוק איתן" כאמצעי להצטדקות עצמית ולהתחמקות מנטילת אחריות. לשיטת עו"ד אלחדד, טיעון ההגנה כלל אינו בכיוון זה, ואין כל טענה כי נסיבות המבצע הצדיקו את ביצוע העבירות. יחד עם זאת, בעת גזירת דינו של כל נאשם על בית המשפט להתחשב במכלול הנסיבות שבמסגרתן פעל הנאשם, עת ביצע את העבירה, ועל כן אין מקום להתעלם מנסיבות אלה. זאת, בפרט כאשר נאשמת 1 דווקא ביקשה לסגור את הגן ואילו ההורים הם שהציעו לה להעבירו ללופט, חרף התנאים הבלתי סבירים ששררו בלופט. כך, למשל, בלופט היה ג'קוזי המסוכן לקטינים, והצורך להרחיק את הקטינים ממנו מרט את עצביו של הנאשמות.

34. לגופו של עניין הדגישה עו"ד אלחדד כי במקרה דנן עסקין בעבירות של תקיפה סתם, במספר מצומצם מאוד של ימים. הגם שכתב האישום נוקט בתקופה של למעלה משבועיים ימים, בין יום 20.7.14 לבין יום 6.8.14, בפועל המקרים בהן הואשמו הנאשמות הינן בימים ספורים מתוך תקופה זו: בעניינה של נאשמת 1 מדובר בחמישה ימים וכך גם בעניינה של נאשמת 6, ואילו בעניינה של נאשמת 3 מדובר בארבעה ימים בלבד. זאת ועוד, כפי שניתן להתרשם מסרטונים רבים - אותם קיבצה עו"ד אלחדד בס' 1 - לא מדובר בגן ששררה בו אווירת טרור אלא בגן שבו היתה אהבה ודאגה לילדים.

35. עוד הדגישה עו"ד אלחדד את התיקונים המשמעותיים שנערכו בכתב האישום המקורי, את הודאתן של מרשותיה בעובדות כתבי האישום המתוקנים, את נטילת האחריות ואת החרטה הכנה, כמו גם הפגיעה הכלכלית והחברתית שספגו הנאשמות בעקבות הפרשה.

במישור הכלכלי נפגעו הנאשמות משום שנגדע מטה לחמן וכעת תלויה ועומדת נגדן התובענה האזרחית בהיקף עצום; ובמישור החברתי נפגעו הנאשמות בשל "שיימינג" חסר עכבות. בהקשר אחרון זה הפנתה עו"ד אלחדד לפרסומים הבלתי פוסקים ברשתות החברתיות, הכוללים ביוש הגובל בהסתה לפגיעה פיזית; והכל כעולה מהמוצגים הרלוואנטיים שהוגשו מטעם ההגנה.

36. בנוסף עמדה עו"ד אלחדד, ובהרחבה, על נסיבותיהן האישיות המיוחדות והלא פשוטות של כל אחת מנאשמותיה, לרבות כפי שבאו לידי ביטוי בתסקירי שירות המבחן. עו"ד אלחדד עתרה אפוא לאימוץ המלצות שירות המבחן לעניין העונש, דהיינו: הסתפקות בענישה של מאסר בפועל לתקופות שניתן לרצותן בדרך של עבודות שירות.

37. באשר למדיניות הענישה הנהוגה בפסיקה טענה עו"ד אלחדד כי הפסיקה, אליה הפנתה ב"כ המאשימה, היא מלפני תחולתו של תיקון מס' 113 לחוק העונשין ועל כן אינה רלוואנטית. יתר על כן, לא ניתן לגזור גזירה שווה או להשוות בין מקרים של התעללויות לבין הפרשה דנא, בה דובר בעבירות של תקיפה סתם בלבד. בהקשר זה הגישה עו"ד אלחדד קלסר פסיקה שלם, שעניינו בהיבטים המשפטיים השונים של הפרשה דנא. לעניין הענישה הפנתה עו"ד אלחדד למקרים בה נגזרו עונשים של מספר חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות. יחד עם זאת יש להעיר, כי חלק מפסקי הדין עניינם בעבירות אלימות של מורים כלפי תלמידים, ולאבחנה בין מקרים אלה לענייננו עוד נתייחס בהמשך.

(3) עיקר טיעוני ב"כ נאשמת 2:

38. ב"כ נאשמת 2 פתח בתיאור פרטני של נסיבותיה האישיות של נאשמת 2, כפי שבאו לידי ביטוי הן עמוד 10

בתסקיר שירות המבחן והן בראיות ובעדויות שהובאו מטעמה. בהקשר זה הפנה ב"כ נאשמת 2 במיוחד לחוות הדעת הפסיכיאטרית מטעמה של נאשמת 2 וכן למכתבה ולעדויות של גב' אלטמרק, המצביעים כולם על מצבה הנפשי הקשה של נאשמת 2 בשל אירועים שונים בחייה ובעיקר עקב המשבר האוטנטי אותו חוותה בעקבות הפרשה; משבר נפשי שבעקבותיו פנתה מיוזמתה לטיפול. מחוות הדעת הפסיכיאטרית אף עולה שהנאשמת סבלה - בתקופה הרלוואנטית לכתב האישום - ממצב של פוסט-טראומה בעקבות אירוע תקיפה מינית שלא טופל.

39. הוסף לנ"ל את נסיבות הקולה נוספות: מחד גיסא, ההודאה ונטילת האחריות המלאה, כאשר מדובר בנאשמת שעברה נקי מרוב ובעבר אף קיבלה מכתבי תודה מהורי ילדים; ומאידך גיסא, הפגיעה הקשה שספגה נאשמת 2 עקב הפרשה במישור הכלכלי (כיום אינה עובדת) וגם במישור החברתי, בעיקר בעקבות "שיימינג" חסר-עכבות. המסקנה המתבקשת, לשיטת ב"כ נאשמת 2, היא שעניינה של נאשמת 2 הינו מיוחד ויוצא דופן.

40. לגופו של עניין הצטרף ב"כ נאשמת 2 לטיעוני עו"ד אלחדד. מבלי להתכחש לקטעי האלימות טען ב"כ נאשמת 2 כי הסרטונים מלמדים גם - כעולה מקטעים אליהם הפנה - על רגעים רבים של רוך, חום ואהבה, שהיו בגן; ויש להשקיף על הפרשה כמכלול. יתר על כן, הגם שלנאשמת 2 מיוחסים 120 מקרים, רובם ככולם הינם ברף הנמוך ביותר של עבירות התקיפה.

לא זו אף זו: עסקינן בעבירות של תקיפה סתם ואין מחלוקת שלקטינים לא נגרם נזק פיזי כלשהו. בנוסף, גם במישור הנפשי לא הובאה בפני בית המשפט ראיה כלשהי - בין בחוות דעת ובין בתסקיר נפגע עבירה - המוכיחה כי נגרם לקטינים נזק כלשהו. יש אפוא לראות את הפרשה בפרופורציות הראויות ואין להשוותה למקרים חמורים של אלימות שגרמה לנזק, או למקרי התעללות.

41. עוד יש לציין כי ב"כ נאשמת 2 חזר - כנימוק לקולת העונש - על הטענות, שאותן העלה בזמנו במסגרת הטענה המקדמית להגנה מן הצדק, אשר כאמור נדחו בהחלטה מיום 17.2.16 (ר' בפסקה 4 דלעיל).

(4) עיקר טיעוני ב"כ נאשמת 5:

42. ב"כ נאשמת 5 טען בקיצור ולעניין. ב"כ נאשמת 5 ביקש להדגיש כי מרשתו אינה "ורבלית" ואינה יודעת להתבטא כהלכה, ויש להתחשב בנתון זה בהתייחס לדבריה הן בשירות המבחן והן בבית המשפט.

43. במישור הכללי טען ב"כ נאשמת 5, כפי שטענו חבריו לפניו, כי מבלי להצדיק את עצם ביצוען של העבירות, עדיין יש להתחשב בנסיבות שבהן בוצעו העבירות, דהיינו: אווירת מלחמה עם אזעקות תדירות, מחד גיסא, ותנאים קשים ובלתי ראויים בלופט, מאידך גיסא.

במישור הספציפי, הרלוואנטי למרשתו בלבד, הדגיש ב"כ נאשמת 5 כי המקרים המיוחסים לה הם מצומצמים יחסית ומצויים ברף החומרה התחתון. בהקשר זה השווה ב"כ נאשמת 5 בין מרשתו לבין נאשמת 4, תוך שהדגיש כי להבדיל מנאשמת 4 נאשמת 5 הודתה מיד, בטרם שמיעת הראיות, ויש לזקוף נתון זה לזכותה.

44. ב"כ נאשמת 5 תיאר את תולדות חייה של מרשתו, אשר מילדות התמודדה עם קשיים רבים וגדלה במסגרות פנימייתיות. נאשמת 5 התמודדה עם קשיים חברתיים ואישיים משמעותיים, וכיום היא נאלצת להתמודד גם עם טיפולי פוריות. תחושותיה בעקבות הפרשה דנא הן קשות, וכל הגעה לבית המשפט

קשה לנאשמת 5 כקריעת ים סוף, בין השאר על רקע הפרסומים בתקשורת וה"שיימינג" חסר העכבות שנעשה לה.

45. עוד התייחס ב"כ נאשמת 5 לטיעון ב"כ המאשימה, בשני היבטים: **ראשית** טען ב"כ נאשמת 5, כי מבלי להתעלם מכך שהיבט ההרתעה הינו היבט שעל בית המשפט לשקול, יש להיזהר מאוד מלעשות שימוש בנאשם מסוים כאמצעי להרתעת הרבים; מה גם שהאפקטיביות של הרתעה-בעקבות-ענישה הינה מוגבלת עד מאוד. **שנית** טען ב"כ נאשמת 5, כי הפניית ב"כ המאשימה לתקדימים שבהם דובר במקרי התעללות אינה במקומה, שכן בפרשה דנא לא הורשעו הנאשמות בהתעללות.

(5) דברן האחרון של הנאשמות לעונש:

46. כל הנאשמות ביקשו לשאת דברים לעניין העונש. אצל כולן ניכר קושי רב להתבטא במעמד דיון בבית המשפט ובנוכחות חלק מהורי הקטינים. כולן הביעו צער וחרטה על מעשיהן, חלקן בפניה ישירה להורים (ר' בפרוטוקול, עמ' 92-94).

ה. דין והכרעה:

(1) קביעת מתחמי העונש ההולמים:

47. בעת גזירת עונשו של נאשם על בית המשפט לקבוע, תחילה, את מתחם העונש ההולם לכל אירוע עברייני שבגיניו הורשע הנאשם, ולאחר מכן לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם; והכל כאמור בהוראות סעיף 40ג יחד עם סעיף 40יג לחוק העונשין.

קביעת מתחם העונש ההולם לכל אירוע תיעשה בהתאם לעיקרון המנחה בענישה - הוא עקרון ההלימה - תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות המפורטות בהוראות סעיף 40ט לחוק העונשין.

48. באשר למספר האירועים בהם קא עסקין עתרה ב"כ המאשימה, בהגנותה, לקביעה כי מדובר ב"אירוע" אחד בלבד. בנסיבות אלה - וכאשר העתירה גם עולה בקנה אחד עם מבחן ה"קשר ההדוק", אשר נקבע בזמנו בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' **מדינת ישראל** (2014) - אין צורך להרחיב בדבר. גם באשר לערכים החברתיים, שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות, כמו גם מדרג החומרה הפנימי בין הנאשמות, מקובל עליי טיעון ב"כ המאשימה; והכל בהתאם ובכפוף לאמור להלן.

49. ב"כ כל הצדדים, כיד כישרונם הטובה עליהם, הפנו את בית המשפט לפסיקה ענפה, הן מהתקופה שלפני תיקון 113 והן מהתקופה שלאחריו. יחד עם זאת, בהקשר לפסיקה זו יש לציין את הנקודות הבאות:

ראשית, ועל כך אין לפני מחלוקת, אין תקדים הדומה בנסיבותיו לפרשה דנא, שהינה יוצאת דופן בנסיבותיה (ר' בטיעון ב"כ המאשימה, בפסקה 31 דלעיל). כל שניתן לומר הוא, אפוא, כי מנעד הענישה בעבירות של אלימות כלפי קטינים - המבוצעות על-ידי גננות או מורים - הינו רחב מאוד: החל מענישה צופה פני עתיד בלבד וכלה בעונש של מאסר בפועל, לריצוי מאחורי סורג וברית.

שנית, ב"כ הנאשמות הפנו לפסיקה מקלה במקרים של עבירות אלימות מצד מורים כלפי תלמידים.

ואולם, בעבירות אלימות כלפי קטינים יש להבחין הבחן היטב בין עבירות המבוצעות נגד פעוטות לבין עבירות המבוצעות נגד ילדים בגיל בית הספר.

מבלי לגרוע מאומה מחומרתן של עבירות אלימות נגד תלמידים בבית ספר, אין כל מקום להשוות עבירות כלפי מי שאינם יודעים לדווח ולספר - בין משום שטרם למדו לדבר כלל ובין משום שהינם מצויים רק בשלבים ראשונים של לימוד השפה - לעבירות המבוצעות כלפי מי שמסוגלים לדווח ולספר.

יתר על כן, מעבר לכך שבעבירות נגד פעוטות יש משום ניצול-לרעה של אי יכולתם להתלונן, הרי שנוכח אי-יכולת זו דווקא עבירות של תקיפה סתם - שאינן מותירות סימנים פיזיים - הינן כמעט בלתי ניתנות לחשיפה, ומכאן החומרה היתירה שבביצוען.

שלישית, רף הענישה התחתון בעבירות של תקיפה סתם הינו אמנם נמוך ועומד, ככלל, על ענישה הצופה פני עתיד גרידא. יחד עם זאת, ובעניין זה יש לקבל את טיעוני ב"כ המאשימה, הפרשה דנא הינה ייחודית במספר ממדים מצטברים: לא מדובר במקרה חד פעמי וגם לא במספר מקרים ביום אחד או ביומיים, אלא מדובר במקרים רבים, על פני תקופה ממושכת למדי, שהופנו כלפי מספר רב של קורבנות-פעוטות. בנסיבות אלה, לא ניתן ללמוד לענייננו מהפסיקה הענפה הנוגעת לעבירה של תקיפה סתם.

50. צפייה בסרטונים, שתיעדו את שהתחולל בלופט, מאששת אמנם את טענת עו"ד אלחדד כי לא מדובר בגן שהתקיימה בו "אווירת טרור": לא דובר באלימות בלתי-פוסקת או באלימות קיצונית - והא ראה שאף אחד מהקטינים לא נפגע באופן פיזי - וגם לא דובר במצב דברים שבו הקטינים נהגו להימלט או להתרחק מהנאשמות בבעתה.

יחד עם זאת משתקפת בסרטונים, בבירור, אווירה של חוסר רגישות וחוסר סבלנות, שבאה לידי ביטוי - למרבה הצער, במקרים רבים - באלימות מיותרת. זאת, במיוחד בעת השכבתם של הקטינים, באמצעות הטחתם על המזרונים בדרכים שונות; או בעת הקמתם מהמזרונים, במשיכות, בגרירות ובאחיזות אלימות. ובנוסף גם בדחיפות ובמכות נוספות.

מדובר אפוא, כטיעון ב"כ המאשימה, ב"תרבות ארגונית" שבמסגרתה התנהלות צוות הגן כולו היתה שזורה באלימות בלתי מתקבלת על הדעת; בפרט בהתחשב בכך שמדובר בפעוטות רכים בשנים. אכן, בהקשר זה מקובלת עליי טענתו של מר ס, בעדותו לפניי, שלפיה אף הורה לא היה רוצה לראות את ילדיו במצבים כאלה (ר' בפסקה 19 דלעיל).

51. ברור אפוא, כי בפרשה דנא **מידת** הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים, כתוצאה ממעשיהן של הנאשמות, היתה ניכרת. בהקשר זה יש לציין כי הדין הינו, אמנם, עם עו"ד אלחדד וב"כ נאשמת 5 בטענתם כי יש לבחון את התנהגותן של הנאשמות דנא - ככל נאשם אחר - על רקע הנסיבות הספציפיות שבמסגרתן הן פעלו. יחד עם זאת, במצב הביטחוני בעת מבצע "צוק איתן", כמו גם בתנאים ששררו בלופט, לא היה כדי להצדיק או אף להסביר את מעשי הנאשמות; וכפי שנקבע בהחלטה בה נדחתה טענת ב"כ נאשמת 2 בעניין טענה להגנה מן הצדק:

...גם אם פיקוח הרשויות על גני הילדים בעתות מתיחות או מלחמה הינו לוקה בחסר אין בכך משום היתר לתקיפתם של ילדים רכים בשנים על ידי גננות או סייעות. יתר על כן, ניתן להכליל ולומר כי בעצם קיומו של מצב מתיחות או מלחמה אין כדי להצדיק הפעלת אלימות כלפי ילדים. פשיטא, אפוא, כי אף אם רשות כזו או אחרת כשלה בחובתה-הנטענת למנוע את

העברת הגן ללופט, לא היה בכך כדי ליתן היתר או אמתלה לנאשמות לבצע את התקיפות הנטענות כאשר הקטינים שהו בלופט (ר' בפסקה 9 להחלטה מיום 17.2.16).

52. באשר למדרג החומרה הפנימי, בין הנאשמות לבין עצמן, אין ספק כי נאשמות 1 ו-2 מצויות ברף החומרה הגבוה ביותר:

נאשמת 1 - היתה כאמור הבעלים והמנהלת של הגן, ומטבע הדברים היתה זו שהתוותה את ההתנהלות בגן; ולכל הפחות היתה אחראית על התנהלות זו. היבט חומרה נוסף בהתנהלותה של נאשמת 1 - בפרט נוכח מעמדה כמנהלת - משתקף בעובדה שבתחילה ניסתה לחמוק מאחריות ואף להשליכה על ההורים (ר' בעדותו של מר ל), ורק בשלב מאוחר יותר נטלה אחריות על מעשיה.

נאשמת 2 - היתה כאמור גננת עתירת ניסיון ולאור זאת דמות דומיננטית בגן. יתר על כן, וזו נקודת החומרה העיקרית כאן, בעניינה של נאשמת 2 מדובר במקרים רבים עד מאוד, מעל ומעבר ליתר הנאשמות. גם אם אקבל את טענת ב"כ נאשמת 2, שלפיה חלק ניכר מהמקרים נמצא ברף החומרה הנמוך של עבירת התקיפה, עדיין מדובר בהצטברות בלתי סבירה ובלתי מתקבלת על הדעת של מקרים.

53. המסקנה המתבקשת מכל האמור לעיל הינה, אם כן, כי בעניינן של נאשמות 1 ו-2 מידת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים היא כזו, שהרף התחתון של מתחם העונש ההולם בעניינן חייב לכלול עונש של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח.

בהקשר זה, ההשוואה למקרה **כחלון** הינה בהחלט במקומה. אכן, במקרה **כחלון** דובר, כאמור, בעבירות של תקיפה והתעללות בקטין או חסר ישע, ומכאן שדובר במקרה שהינו חמור מהותית מענייננו. יחד עם זאת, קיים דמיון לא מבוטל בין טיב המעשים מושא מקרה **כחלון** לבין הפרשה דנא, כאשר גם שם דובר במעשים שלא באו לידי ביטוי בחבלות פיזיות שהותירו סימנים חיצוניים ממשיים על גופם של הקטינים (ר' שם, בפסקאות 2 ו-10 לפסק הדין).

על רקע זה, ובהתחשב במכלול הנסיבות הרלוואנטיות שתוארו עד כאן, אני קובע כי מתחם העונש ההולם בעניינן של נאשמות 1 ו-2 הינו בין עונש של 7 חודשי מאסר בפועל לבין עונש של 18 חודשי מאסר בפועל.

54. הבאה במדרג החומרה הינה **נאשמת 6**. הגם שבעניינה של נאשמת 6 מדובר במספר מקרים שאינו שונה מהותית מבעניינן של נאשמות 3 ו-5, אחד המקרים הינו בדריכה (במעין דחיפה) עם הרגל בראשו של אחד הקטינים, ומכאן מיקומה של נאשמת 6 כשנייה במדרג החומרה.

יחד עם זאת, אין במקרה אחד זה כדי להצדיק - כעתירת ב"כ המאשימה - קביעת מתחם עונש הולם הכולל ברף התחתון שלו מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, בהבדל כה משמעותי ממתחם העונש ההולם בעניינן של נאשמות 3 ו-5 (שאינן מחלוקת כי הרף התחתון שלו הינו בענישה שניתן לרצות בדרך של עבודות שירות).

לפיכך אני קובע, כי מתחם העונש ההולם בעניינה של נאשמת 6 הינו בין עונש של 5 חודשי מאסר בפועל, שניתן לרצותו בדרך של עבודות שירות, לבין עונש של 12 חודשי מאסר בפועל.

55. לבסוף, בעניינן של נאשמות 3 ו-5 אני קובע כי מתחם העונש ההולם הינו בין עונש של שלושה חודשי מאסר בפועל, שניתן לרצותו בדרך של עבודות שירות, לבין עונש של 9 חודשי מאסר בפועל.

(2) גזירת עונשן של הנאשמות בתוך מתחמי העונש ההולמים:

56. לאחר קביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט לגזור את עונשן של הנאשמות בתוך מתחם

זה; והכל תוך התחשבות בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות המפורטות בהוראות סעיף 40א לחוק העונשין.

57. באשר לנאשמות שלפניי, השיקולים הרלוואנטיים לגזירת עונשן הם כלהלן:

עבר פלילי - עברן של כל הנאשמות נקי מרוב, הן לפני האירוע מושא כתב האישום והן לאחריו. מדובר, כמובן, בנתון מהותי לקולת עונשן.

יש להעיר, כי תסקיר שירות המבחן בעניינה של נאשמת 1 מזכיר הרשעה קודמת אחת בעבירת תכנון ובניה. ואולם, לא הובאו לפניי ראיות בעניין זה וממילא אין מקום שאתיחס אליו.

הפגיעה של העונש בנאשמות ובמשפחותיהן - כל הנאשמות הינן בעלות משפחות. בנוסף, כפי שעלה הן מהאמור בתסקירי שירות המבחן והן מהראיות לקביעת העונש והטיעונים, הטלת עונש מאסר בפועל עליהן - ולו בדרך של עבודות שירות - תפגע בהן ובמשפחותיהן; ובאופן קונקרטי בבני משפחה התלויים בהן. גם בנתון זה יש להתחשב אפוא, לכף קולה.

הנזקים שנגרמו לנאשמות מביצוע העבירות ומהרשעתן - לכל הנאשמות נגרמו נזקים משמעותיים מביצוע העבירות ומהרשעתן, הן במישור הכלכלי והן במישור החברתי. במיוחד יש לציין, בהקשר אחרון זה, את ה"שיימינג", דהיינו: הפרסומים אודות הנאשמות ברשתות החברתיות, עם פרטיהן ותמונותיהן, בלוחית הערות פוגעניות רבות.

וכאן יש להרחיב מעט: דומה כי בעידן הדיגיטלי דהאידינא אין כל אפשרות מעשית למנוע פרסומים ברשתות החברתיות אודות מקרים המעניינים את הציבור, ובוודאי שמקרים שעניינם בעבירות כלפי קטינים רכים בשנים באים בכלל זה. יחד עם זאת, עצם העובדה שפלוגי הינו חשוד בפלילים בעבירות נגד קטינים - או נאשם או אפילו מורשע בפסק דין חלוט - אינה הופכת אותו למעין "שק חבטות" ואובייקט לגיטימי-כביכול להשתלחות, שכל ברי-רשאי לכלות בו את זעמו.

לפיכך, כאשר פרסומים ברשתות חברתיות הופכים ל"שיימינג" חסר עכבות כפשוטו, כלומר - כבענייננו - קללות ואף איחולי ייסורים ומוות, מדובר בנזק מהותי שנגרם לנאשם; נזק שיש להתחשב בו לכף קולה במסגרת גזירת העונש בתוך מתחם העונש ההולם.

הודאה ונטילת אחריות - כל הנאשמות דנא הודו בעובדות כתבי האישום המתוקנים בעניינן. הודיה זו יש לזקוף לזכותן של הנאשמות ובהקשר זה ראוי לציין כי להבדיל מנאשמות 4 ו-7, הנאשמות דנא הודו עוד בטרם תחילת שמיעת הראיות ואף נסיבה זו יש לזקוף לזכותן.

בנוסף, כל הנאשמות נטלו אחריות על מעשיהן. כפי שצוין לעיל, שירות המבחן התרשם כי הנאשמות מתקשות להתמודד באופן כן ופתוח עם משמעותם העמוקה של מעשיהן, ולגבי חלקן אף לא בא בהמלצות טיפוליות על רקע זה. יחד עם זאת, אין בהתרשמויות אלה של שירות המבחן כדי לגרוע מההודאה ונטילת האחריות בבית המשפט.

58. המסקנה המתבקשת משקלול השיקולים דלעיל הינה, בבירור, שמיקומן של כל הנאשמות מצוי ברף התחתון של מתחמי העונש ההולמים בעניינן. ב"כ המאשימה אמנם עתרה למיקום באמצע מתחם העונש ההולם, אך לא נימקה עתירתה זו למעט בנימוקים - כגון הנימוק שעונשה של נאשמת 1 צריך לשקף את אחריותה כבעלת הגן (ר' בפרוטוקול, עמ' 75 שורה 18) - שהינם רלוואנטיים לקביעת מתחם העונש ההולם עצמו, להבדיל מגזירת העונש בתוך מתחם העונש ההולם. אני קובע, אפוא, כי יש

לגזור את עונשן של כל הנאשמות ברף התחתון של מתחמי העונש ההולמים בעניין.

59. עוד יש לציין כי ב"כ המאשימה לא עתרה, בהגנותה, להשתת ענישה כלכלית או לפיצויים. זאת, מסתמא, על רקע התובענה האזרחית רחבת ההיקף התלויה ועומדת בין נפגעי העבירה לבין הנאשמות. ואכן, חזקה על בית המשפט האזרחי כי יפסוק לנפגעי העבירה את מלוא הפיצויים המגיעים להם - בהתאם לראיות ולנתונים שיובאו לפניו - ובנסיבות אלה אין מקום שבית המשפט הפלילי יידרש לפסיקת פיצויים, בפרט כאשר ממילא האחריות האזרחית שמורה (כאמור בהוראות סעיף 88 לחוק העונשין). בנוסף יש לזכור, כי גם בעניין של נאשמות 4 ו-7 לא הושתה ענישה כלכלית, לא בקנסות ולא בפיצויים.

סוף דבר:

ו.

60. אשר על כן - ובהתחשב בשיקולים לכך חומרה ולכך קולה, אשר פורטו לעיל - אני גוזר על הנאשמות את העונשים הבאים:

נאשמת 1:

(א) 7 חודשי מאסר לריצוי בפועל.
על נאשמת 1 להתייצב לתחילת ריצוי עונשה בבית המעצר ניצן, או במקום אחר שייקבע שירות בתי הסוהר, ביום 1.8.17 עד השעה 10:00.
עו"ד אלחדד מתבקשת ליצור קשר עם שירות בתי הסוהר בהקדם האפשרי על מנת להבטיח עריכת "מיון מוקדם" לנאשמת 1, אשר יקל על קליטתה בבית הסוהר.
(ב) מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, אותו לא תישא נאשמת 1 אלא אם כן תעבור, תוך שלוש שנים מיום שחרורה מן המאסר, עבירה של אלימות נגד הגוף.

נאשמת 2:

(א) 7 חודשי מאסר לריצוי בפועל.
על נאשמת 2 להתייצב לתחילת ריצוי עונשה בבית המעצר ניצן, או במקום אחר שייקבע שירות בתי הסוהר, ביום 1.8.17 עד השעה 10:00.
ב"כ נאשמת 2 מתבקש ליצור קשר עם שירות בתי הסוהר בהקדם האפשרי על מנת להבטיח עריכת "מיון מוקדם" לנאשמת 2, אשר יקל על קליטתה בבית הסוהר.
(ב) מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, אותו לא תישא נאשמת 2 אלא אם כן תעבור, תוך שלוש שנים מיום שחרורה מן המאסר, עבירה של אלימות נגד הגוף.

נאשמת 3:

(א) 3 חודשי מאסר לריצוי בפועל.
המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות, כאמור בחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות בשירות בתי הסוהר.
על נאשמת 3 להתייצב לתחילת ריצוי עונשה במשרדי הממונה על עבודות השירות, ביום 1.8.17 עד עמוד 16

השעה 08:00.

מובהר בזה לנאשמת 3 כי בכל הקשור לעבודות השירות עליה לציית להוראות הממונה על עבודות השירות, או למי שהוסמך לכך מטעמו.

(ב) מאסר על תנאי למשך 3 חודשים, אותו לא תישא נאשמת 3 אלא אם כן תעבור, תוך שלוש שנים מהיום, עבירה של אלימות נגד הגוף.

נאשמת 5:

(א) 3 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות, כאמור בחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות בשירות בתי הסוהר.

על נאשמת 5 להתייצב לתחילת ריצוי עונשה במשרדי הממונה על עבודות השירות, ביום 1.8.17 עד השעה 08:00.

מובהר בזה לנאשמת 5 כי בכל הקשור לעבודות השירות עליה לציית להוראות הממונה על עבודות השירות, או למי שהוסמך לכך מטעמו.

(ב) מאסר על תנאי למשך 3 חודשים, אותו לא תישא נאשמת 5 אלא אם כן תעבור, תוך שלוש שנים מהיום, עבירה של אלימות נגד הגוף.

נאשמת 6:

(א) 5 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות, כאמור בחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות בשירות בתי הסוהר.

על נאשמת 6 להתייצב לתחילת ריצוי עונשה במשרדי הממונה על עבודות השירות, ביום 1.8.17 עד השעה 08:00.

מובהר בזה לנאשמת 6 כי בכל הקשור לעבודות השירות עליה לציית להוראות הממונה על עבודות השירות, או למי שהוסמך לכך מטעמו.

(ב) מאסר על תנאי למשך 5 חודשים, אותו לא תישא נאשמת 6 אלא אם כן תעבור, תוך שלוש שנים מהיום, עבירה של אלימות נגד הגוף.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

המזכירות תשלח העתק גזר דין זה לממונה על עבודות השירות בשירות בתי הסוהר.

ניתן היום, יום רביעי כ' סיוון תשע"ז, 14 יוני 2017, במעמד הצדדים.

עמוד 17

